

Εν Αθήναις τῆ 30 Δεκεμβρίου 1982

Π ρ ο ς

Τῷ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν
Ἐπιμελητηρίου

Ε ν τ ἄ ὁ Ἔ α

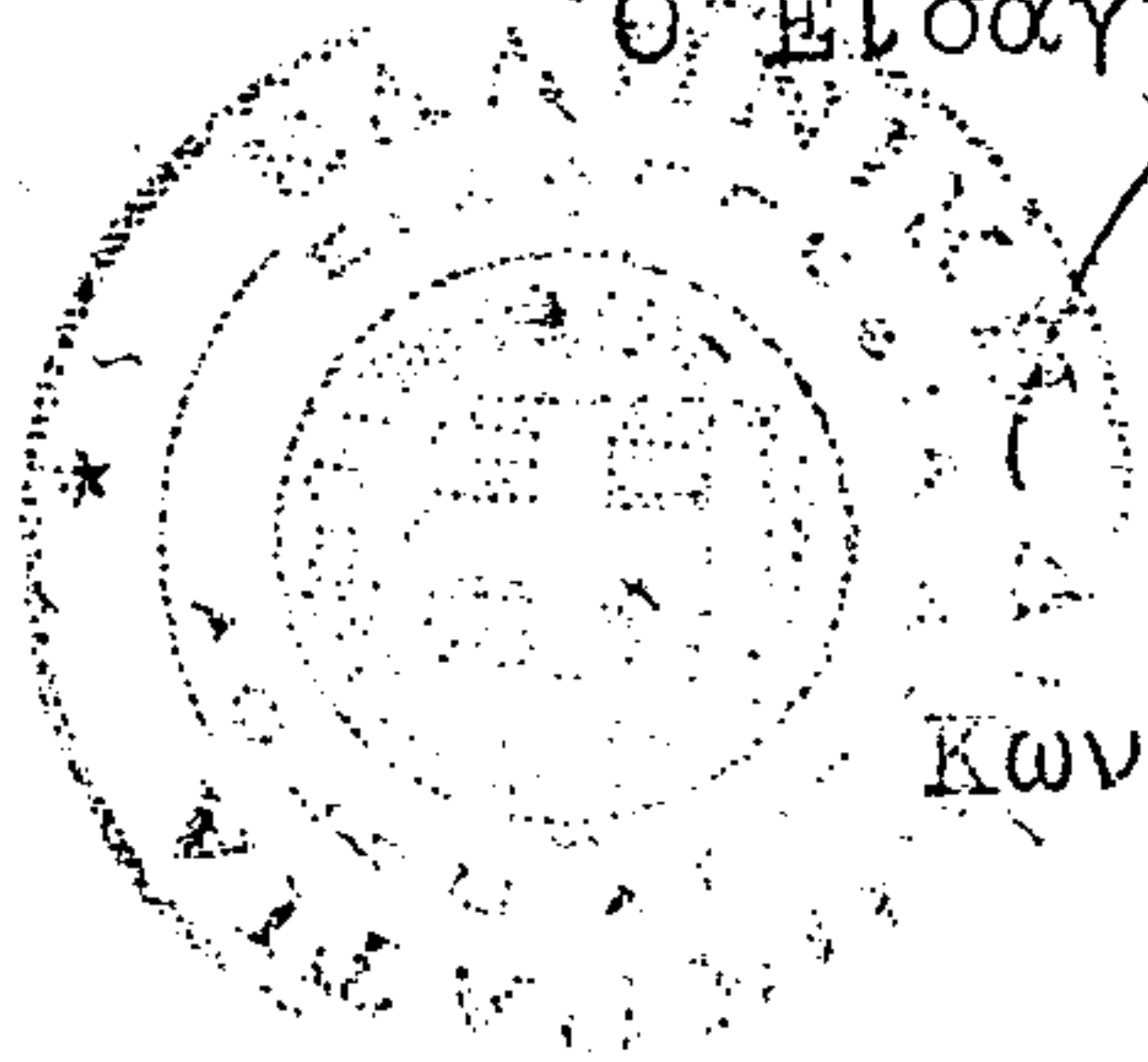
Ἐπὶ τοῦ διὰ τοῦ ὑπ'ἀριθμ. 39090/1982 ὑμετέρου ἐγγρά-
φου τεθέντος ἡμῖν ἐρωτήματος, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν
τὰ κάτωθι:

Αἱ ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων καὶ ἡ νομολογία τούτων
μὴ ἀποτελοῦσαι πηγὴν δικαίου ὑπὸ τὴν στενὴν τοῦ ὅρου σημασίαν,
εἶναι ἀπλῶς ἐπιστημονικὸν στοιχεῖον τῆς λογικῆς ἐρμηνείας
καὶ οὐδὲν πλέον. Τοῦτο σημαίνει ὅτι τὰ δικαστήρια, καλούμενα
ἐν μέλλοντι νὰ κρίνουν ἐπὶ διαφορᾶς, ἥτις παρουσιάζει ὁμοιό-
τητα πρὸς ἤδη κριθεῖσαν δὲν δεσμεύονται ἀπὸ τὴν προηγουμέ-
νην κρίσιν. Διότι, πλὴν τοῦ νόμου καὶ τοῦ ἐθίμου, ἐκ τῶν
ἁποίων πηγάζουν οἱ κανόνες δικαίου, τὸ δικαστικὸν προηγούμε-
νον, δηλ. ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων, δὲν καθιεροῖ κανόνας
δικαίου, ἔστω καὶ ἂν πρὸκειται περὶ παγίας νομολογίας. Καί
αὐτῆς τὰ πορίσματα δὲν δεσμεύουν τὰ δικαστήρια, τὰ ὅποια
εἰς νεωτέραν περίπτωσιν καὶ κατόπιν σταθμίσεως τῶν λόγων, οὔτι-
νες συνηγοροῦν ὑπὲρ τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς προτέρας νομολογίας
δύνανται νὰ μὴν τὴν ἀκολουθήσουν (ἐξαιρουμένης ἐννοεῖται τῆς
περιπτώσεως δεσμεύσεως ἐκ τοῦ δεδικασμένου, τὰ ὅρια τοῦ ὁποίου,
ὑποκειμενικὰ καὶ ἀντικειμενικὰ εἶναι σαφῶς καθωρισμένα). Τοῦ-
το δὲ διότι ἡ ἐπιστήμη ἐργάζεται πρὸς ἀποκάλυψιν τοῦ ὀρθοῦ

δικαίου, επί τῇ βάσει ιστορικῶν καί φιλοσοφικῶν δεδομένων καί πρό παντός εἶναι ψυχρά καί ἀνεπηρέαστος ἔναντι συγκεκριμένης ὑποθέσεως (βλ. REGELSBERGER παρ. 25, Οἰκονομίδης Γεν. Ἄρχαί σελ. 7 σημ. 3, Μπαλῆς Γεν. Ἄρχαί παρ. 2 ἐν τέλει, Σημαντήρας Γεν. Ἄρχαί τομ. I σελ. 58 ἀριθ. 54, Τούσης Γεν. Ἄρχαί ἐκδ. β' σελ. 39 ἐπ., Α.Π. 497/1954 εεν τόμ. 2I σελ. 1032). Μοναδικήν ἐν τούτῳ ἐξαίρεσιν ἀποτελοῦν, κατ' ἄρθρ. 100 παρ. 4 τοῦ Συντάγματος, αἱ ἐκδιδόμεναι ὑπό τοῦ εἰδικοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο δικαστηρίου ἀποφάσεις αἵτινες ἀποτελοῦν πηγὴν δικαίου (βλ. Π. Δαγτόγλου Γενικὸν Διοικητικὸν Δίκαιον τομ. α' σελ. 78 σημ. 2, Ἄθ. Ῥάϊκος παραδόσεις Συνταγματικοῦ Δικαίου τόμ. α' σελ. 71).-

Εἰς ὑμᾶς συνεπῶς ἀπὸκειται νὰ κρίνητε ἂν πρὸς λύσιν τῆς ὑπ' ὄψιν ἡμῶν τεθείσης πολιτικῆς διαφορᾶς θέλετε προσφύγει εἰς τὰ δικαστήρια, ἢ ἀκολουθοῦντες τὴν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου θὰ ἐπιλύσητε τὴν διαφορὰν ταύτην ἐκουσίως βάσει τῆς ὑπαρχούσης σήμερον νομολογίας.-

Ὁ Πρωτοπρωτοδικὸς τοῦ Ἀρείου Πάγου

Κων/νος Ψαφούτης